

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням вченої ради ДДПУ
(протокол № 1 від «30» вересня 2017р.)

Оновлено за результатами перегляду
протокол вченої ради № 1 від 29.08. 2019 р.)

Голова вченої ради Є. О. Омельченко

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
(освітньо-професійна програма)

«СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта

Слов'янськ, 2017 (2019)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою спеціальності 016 Спеціальна освіта у складі:

Мамічева Олена Володимирівна (керівник ГЗ, гарант ОП маг.), диплом в/о за спец.: Дефектологія. Олігофренопедагогіка і логопедія; доктор психологічних наук 19.00.01 – загальна психологія, історія психології (053 Психологія), професор – декан факультету спеціальної освіти, професор кафедри логопедії та спеціальної психології;

Татьянчикова Ірина Володимирівна (гарант ОП бак), диплом в/о за спец.: Олігофренопедагогіка і логопедія; доктор педагогічних наук 13.00.03 – корекційна педагогіка (016 Спеціальна освіта), доцент кафедри методик корекційного навчання – завідувач кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії;

Дмитрієва Ірина Володимирівна (гарант ОП З ОНР), диплом в/о за спец.: Олігофренопедагогіка і логопедія; доктор педагогічних наук зі спеціальності 13.00.03 – корекційна педагогіка (016 Спеціальна освіта), професор кафедри методик корекційного навчання – завідувач кафедри технологій спеціальної та інклюзивної освіти;

Лука Володимир Олександрович (гарант ОП маг. неспорід), диплом в/о за спец.: Дефектологія; кандидат педагогічних наук 13.00.03 – корекційна педагогіка (016 Спеціальна освіта), доцент кафедри дефектології – в.о. завідувача кафедри логопедії та спеціальної психології;

Кузнецова Тетяна Григорівна, диплом в/о за спец.: Олігофренопедагогіка і логопедія; кандидат педагогічних наук 13.00.03 – корекційна педагогіка (016 Спеціальна освіта), доцент кафедри корекційної педагогіки та спеціальної психології - доцент кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії;

Одинченко Лариса Костянтинівна, диплом в/о за спец.: Олігофренопедагогіка і логопедія; кандидат педагогічних наук 13.00.03 – корекційна педагогіка (016 Спеціальна освіта), доцент кафедри методик корекційного навчання – доцент кафедри технологій спеціальної та інклюзивної освіти;

Гіренко Ніна Андріївна, диплом в/о за спец.: Олігофренопедагогіка і логопедія; кандидат педагогічних наук 13.00.03 – корекційна педагогіка (016 Спеціальна освіта), доцент кафедри методик корекційного навчання – доцент кафедри технологій спеціальної та інклюзивної освіти;

Сильченко Вікторія Володимирівна, диплом в/о за спец.: Дефектологія; кандидат педагогічних наук 13.00.03 – корекційна педагогіка (016 Спеціальна освіта), доцент кафедри логопедії та спеціальної психології - доцент кафедри логопедії та спеціальної психології;

Кордонець Вікторія Володимирівна, диплом в/о за спец.: Дефектологія; кандидат психологічних наук 19.00.01 – загальна психологія, історія психології (053 Психологія), без вч.зв.– старший викладач кафедри логопедії та спеціальної психології;

Співак Людмила Анатоліївна, диплом в/о за спец.: Біологія; кандидат педагогічних наук 13.00.03 – корекційна педагогіка (016 Спеціальна освіта), доцент кафедри методик дефектології - доцент кафедри технологій спеціальної та інклюзивної освіти;

Омельченко Марина Сергіївна, диплом в/о за спец.: Дефектологія; кандидат педагогічних наук 13.00.03 – корекційна педагогіка (016 Спеціальна освіта), без вч. зв. - доцент кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії;

Могильова Наталія Миколаївна, диплом в/о за спец.: Дефектологія; кандидат психологічних наук 19.00.01 - загальна психологія, історія психології (053 Психологія), доцент кафедри логопедії та спеціальної психології;

Малій Наталія Юрївна, диплом в/о за спец.: Дефектологія; кандидат психологічних наук 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія (053 Психологія), доцент – доцент кафедри логопедії та спеціальної психології;

Іваненко Аліна Сергіївна, диплом в/о за спец.: корекційна освіта; кандидат психологічних наук 19.00.08 – спеціальна психологія (053 Психологія) – без вч.зв. – старший викладач кафедри технологій спеціальної та інклюзивної освіти.

**Документи, на підставі яких розроблено освітню програму
за ступенем вищої освіти бакалавр, галузі знань 01 Освіта,
спеціальності 016 Спеціальна освіта:**

1. Закон «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система. Довідник користувача / пер. з англ., за ред. Ю. М. Рашкевича та Ж. В. Таланової. – 2-е вид. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 106 с.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій ДК 003:2010» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kodeksy.com.ua/buh/kp.htm>
6. «Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації» / Авт.: В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В.Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА» першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 016 Спеціальна освіта

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет»; факультет <u>спеціальної освіти</u>; випускова кафедра – спеціальної педагогіки та інклюзії.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	БАКАЛАВР. КВАЛІФІКАЦІЯ бакалавр спеціальної освіти. Учитель-дефектолог. Вихователь дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Асистент учителя загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивним та інтегрованим навчанням.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта» першого (бакалаврського) рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний , обсяг ОП: <u>на базі повної загальної середньої освіти:</u> 240 кредитів ЄКТС , нормативний термін навчання - 3 р. 10 м. <u>на основі ступеня молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) -</u> <u>із суміжних спеціальностей</u> 180 кредитів ЄКТС , термін навч. на базі мол. спец. - 2 р. 10 м.
Наявність акредитації	спеціальність 016 Спеціальна освіта ОР бакалавр АКРЕДИТОВАНА АК України , прот. № 130 від 12.06.2018; Сертифікат: серія УД № 05005634 Період акредитації: до 01.07. 2028 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень , FQ-EHEA – перший цикл , QF-LLL- 7 рівень.
Передумови	Приєм (зарахування) осіб здійснюється - на базі повної загальної середньої освіти - на конкурсній основі за результатами сертифікатів ЗНО із переліку конкурсних предметів, визначених Умовами вступу до ВНЗ України та Правилами прийому до ДДПУ (в рік вступу)/ або за результатами екзаменів з конкурсних предметів (для категорії осіб, яким надано таке право Умовами вступу до ВНЗ України); - на базі ОР молодший бакалавр (молодший спеціаліст) - за результатами вступної співбесіди та/або екзаменів з конкурсних предметів згідно з Умовами вступу до ВНЗ України та Правилами прийому до ДДПУ (в рік вступу).
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	На період акредитації: до 01.07.2028 р. З можливістю внесення змін або перегляду упродовж даного періоду
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.ddpu.edu.ua

2 — МЕТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Створення цілісної системи підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня в галузі 01 Освіта/педагогіка за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, здатних розв'язувати актуальні проблеми сучасної педагогічної науки, та практично їх реалізовувати відповідно до набутої академічної (професійної) кваліфікації фахівця.

Формування у здобувачів загальних та фахових компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього та інноваційного характеру в галузі спеціальної освіти та здатностей до реалізації практичних результатів навчання в самостійній професійній діяльності у сфері корекційної педагогіки, спеціальної психології та логопедії.

3 — Характеристика освітньої програми

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</p>	<p><u>Зміст теоретичних знань:</u> теоретичні засади корекційно-педагогічного процесу, що визначені Держстандартом, в тому числі й теоретичні основи наукових галузей, які відповідають підготовці фахівця зі спеціальної освіти.</p> <p><u>Мета навчання:</u> набуття академічної (професійної) кваліфікації для фахівця спеціальної освіти у загальноосвітніх, загальноосвітніх закладів з інклюзивним та інтегрованим навчанням, загальноосвітніх спеціальних закладах.</p> <p><u>Об'єкт вивчення:</u> є цілісний корекційно-педагогічний і навчально-реабілітаційний процеси, зокрема, методичні системи попередження і подолання порушень психічного і (або) фізичного розвитку та корекційного навчання і виховання осіб з порушеннями психофізичного розвитку, способи організації практичної та теоретичної взаємодії учасників освітнього корекційного процесу, зумовлені закономірностями та особливостями змісту корекційно-педагогічної діяльності.</p> <p><u>Предмет вивчення:</u> філософські, загальнонаукові, педагогічні засади спеціальної освіти; актуальні проблеми корекційного навчально-виховного процесу, інноваційної корекційної діяльності; сучасні підходи до організації діагностичного, реабілітаційного, консультативно-просвітницького і корекційного процесу.</p> <p><u>Методи і засоби:</u> здобувач вищої освіти має оволодіти системою методів і засобів, які застосовуються у суміжних науках та методів і засобів, які застосовуються в теорії й методиці організації корекційно-реабілітаційного навчально-виховного процесу, набути досвід застосування їх на практиці.</p> <p><u>Інструментарії та обладнання:</u> набуття методик корекційного навчання і виховання; вмінь і навиків використання інструментів і обладнання, інформаційно-комунікативні технології, необхідних в освітньому корекційному навчально-виховному процесі.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна. Має академічну та прикладну орієнтацію</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>ОП спрямована на здобуття вищої освіти першого (бакалаврського) рівня в галузі Освіта/Педагогіка за спеціальністю 016 Спеціальна освіта. Передбачає загальну та фахову (професійно-практичну) підготовку. Ключові слова: спеціальна педагогіка, спеціальна психологія, логопедія, технології колекційного навчання, спеціальні освітні заклади, інклюзивна форма навчання, корекційний педагог, асистент вчителя.</p>

Особливості програми	<p>- <u>стандартизована</u> відповідно до Стандарту спеціальності 016 Спеціальна освіта, (проект - від 2017 р.), який визначає підготовку випускників до впровадження новітніх педагогічних та інформаційних технологій в професійній діяльності</p> <p>- <u>містить інтегровані вибіркові компоненти (спеціальна психологія, спеціальна педагогіка, логопедія),</u> опанування якими створюють умови для розширення кваліфікаційних можливостей здобувача.</p> <p>- передбачає <u>обов'язкове проходження практичної підготовки (виробничої практики) у спеціальних закладах освіти.</u></p> <p>- можливим є скорочений термін навчання у разі вступу на базі мол. бакалавра/ мол. спеціаліста за відповідною або спорідненою спеціальністю</p>
----------------------	--

4 — Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	<p>Сфери працевлаштування – загальноосвітні і загальноосвітні спеціальні навчальні заклади, позашкільні навчальні заклади, дошкільні заклади, навчально-виховні комплекси, реабілітаційні центри. Заклади системи МОН, МОЗ, Міністерства соціальної політики тощо. Здійснюється замовником (працедавцем) на посаді вчителя-дефектолога (відповідно до спеціалізації), консультант-дефектолог, вихователь дошкільного навчального закладу, вихователь дітей з порушеннями психофізичного розвитку, вихователь спеціальної групи ДНЗ. Асистент вчителя загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивним та інтегрованим навчанням, вчителя-реабілітолога.</p> <p>Професійні назви робіт: код КП 2330, код ЗКППТР 25160 Вчитель-дефектолог; код КП 2332 Вихователь дошкільного навчального закладу; код КП 3330, 3340 асистент вчителя з корекційної освіти, асистент вчителя-логопеда, асистент вчителя-реабілітолога, асистент вчителя-дефектолога, асистент вихователя дошкільного навчального закладу, асистент вихователя соціального по роботі з дітьми-інвалідами</p> <p>(згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій ДК 003:2010).</p>
---------------------------------	--

Академічні права випускників	<p>Здобувач ступеня бакалавра спеціальної освіти має право на продовження навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вступ на освітньо-професійну/ освітньо-наукову програму підготовки за даною спеціальністю; - набуття кваліфікації за іншими спеціальностями/ спеціалізаціями в системі вищої/ післядипломної освіти.
------------------------------	---

5 — Викладання та оцінювання

Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого особистісно орієнтованого навчання, на основі компетентнісного, системного, партисипативного, інтегративного підходів.</p> <p>Форми навчання: аудиторні, позааудиторні, самостійна робота.</p> <p>Методи навчання: абстрактно-дедуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання.</p>
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється

за **національною шкалою** (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано/ незараховано) та за **накопичувальною бально-рейтинговою** (100-бальною) **системою**, що передбачає оцінювання студентів за усі **види** аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованої на опанування навчального навантаження з освітньої програми.
Шкала оцінювання в ДДПУ: відмінно - 90-100 б.; **добре** - 89 – 75 б.; **задовільно** - 60 – 74 б.; **незадовільно** 26 – 59б.; **неприйнятно** -0 – 25б.
Види контролю: поточний контроль, поетапний, модульний, підсумковий контроль. **Форми контролю:** усне та письмове опитування, тестові завдання, есе, презентації, практика.

6 — ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі професійної діяльності (корекційній навчально-виховній, навчально-реабілітаційній), що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності.	Розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів.	Донесення до фахівців і не фахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.	Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачених умовах. Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб. Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК)

ЗК-1. Особистісні:

ЗК-1.1. Світоглядна компетентність. Здатність до розуміння предметної області професійної діяльності; володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння відстоювати власні стратегії професійної діяльності.

ЗК-1.2. Морально-етична компетентність. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи), (знання основних моральних норм, етичних та етикетних правил; досвід дотримання набутих моральних норм, етичних та етикетних правил у власній повсякденній і професійній діяльності).

ЗК-1.3. Функціонально-поведінкова компетентність в спеціальній освіті. Здатність до виконання власних професійно-функціональних обов'язків; уміння

дотримуватись норм загальнолюдського і професійного етикету; здатність виявляти чесність, порядність, принциповість, толерантність під час освітньої та професійної діяльності; досвід відповідального і сумлінного ставлення до виконання своїх професійних обов'язків).

ЗК-1.4. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції фахівця-дефектолога, вихователя дітей із порушеннями психофізичного розвитку, асистента вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей. Знання найвидатніших культурних здобутків України; уміння застосовувати культурологічні знання на практиці; естетичний досвід.

ЗК-1.5. Міжособистісна взаємодія. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, дітьми без та з порушеннями психофізичного розвитку та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення корекційно-педагогічних і навчально-реабілітаційних ситуацій і конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань..

ЗК-1.6. Адаптивна. Здатність до адаптації в корекційно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають корекційне навчання, розвиток і виховання та навчальну реабілітацію дітей дошкільного, шкільного віку і підлітків, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами.

ЗК-1.7. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє ефективності корекційно-реабілітаційного процесу, розвитку й саморозвитку особи з порушеннями психофізичного розвитку, творчому підході до корекційно-реабілітаційного навчально-виховного процесу в спеціальних і загальноосвітніх закладах, навчально-реабілітаційних центрах. Здатність оцінювати результати корекційно-педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності корекційного процесу в закладах Міністерства освіти і науки, Міністерства охорони здоров'я і Міністерства соціальної політики; здатність до корекційно-педагогічної і навчально-реабілітаційної рефлексії.

ЗК-2. Соціальні:

ЗК-2.1. Громадянська компетентність. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема осіб із порушеннями психофізичного розвитку; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України, (знання конституційних прав і обов'язків; уміння налагоджувати міжособистісні відносини; досвід соціальної взаємодії у процесі навчальної і професійної діяльності).

ЗК-3. Інструментальні:

ЗК-3.1. Комунікативна компетентність. Здатність спілкуватися державною мовою та володіння необхідним лексичним мінімумом іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації

різними мовами; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і педагогічну комунікацію, застосовувати інформаційно-комунікативні технології в спеціальності.

ЗК-3.2. Дослідницько-праксеологічна компетентність. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі корекційно-педагогічної діяльності. Знання основних методів наукового пошуку; вміння узагальнювати отримані результати, обробляти та аналізувати інформації з різних джерел, оформлювати і презентувати результати наукової діяльності відповідно вимог в процесі корекційно-педагогічної та навчально-реабілітаційної діяльності.

ЗК-3.3. Здоров'язберезувальна компетентність. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язберезувальної діяльності в корекційно-освітньому, навчально-реабілітаційному середовищі та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя дітей з особливими освітніми потребами.

ЗК-3.4. Інформаційно-комунікаційна (відповідно нозології). Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій, невербальних засобів комунікації з урахуванням психофізичного порушення дитини задля розв'язання абілітаційних, корекційних, реабілітаційних і комунікативно-мовленневих задач у професійній діяльності фахівця-дефектолога, вихователя, асистента вчителя й у повсякденному житті.

ЗК-3.5. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання дітей дошкільного і шкільного віку з порушеннями психофізичного розвитку; чинним нормативним забезпеченням спеціальної освіти тощо.

ЗК-3.6. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема корекційно-педагогічної (за всіма нозологіями), з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ФАХОВІ / ПРОФЕСІЙНІ (СПЕЦІАЛЬНІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ (ФК)

ФК.1 **Теоретико-методологічна.** Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з обмеженими психофізичними можливостями; здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності.

ФК.2 **Спеціально-методична (відповідно нозології).** Здатність до застосування психолого-педагогічних, корекційно-методичних та фахових знань; вміння відбирати і систематизувати діагностичний, корекційно-педагогічний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей тих, хто навчається; здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби реабілітації і корекційного навчання та виховання; досвід організації корекційно-педагогічного і навчально-реабілітаційного процесів; формування системи дидактико-методичних знань і умінь; здатність удосконалювати власну професійну діяльність. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку (мовлення, слуху, зору, інтелекту, опорно-рухового апарату тощо) в спеціальних та інклюзивних дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах; реабілітаційних установах тощо.

ФК.3	<p>Комунікативно-педагогічна (відповідно нозології). Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування; здатність налагоджувати продуктивну професійно-корекційну і навчально-реабілітаційну взаємодію, суб'єкт-суб'єктну комунікацію.</p>
ФК.4	<p>Проектувальна (загальна та з урахуванням нозології). Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності відповідно до порушень психофізичного розвитку та з урахуванням індивідуальних та вікових особливостей особи; вміння здійснювати поточне планування, визначати умови його практичної реалізації, вміння планувати, організовувати і результативно здійснювати корекційно-педагогічний процес у загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного та шкільного віку.</p>
ФК.5	<p>Організаційна (відповідно нозології) Здатність до застосування знань основних правил організації навчального, корекційного, навчально-реабілітаційного процесів; вміння раціонально організовувати власну корекційно-педагогічну діяльність, самостійно контролювати її результативність, удосконалювати систему самоорганізації на основі сучасних корекційно-педагогічних технологій.</p>
ФК.6	<p>Психологічна компетентність (відповідно нозології). Здатність до застосування сучасних знань про особливості розвитку дитини як суб'єктів навчального, корекційно-освітнього і навчально-реабілітаційного процесів на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку і дизонтогенезу. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, спеціально-психологічна, нейропсихологічна, психолінгвістична тощо.</p> <p>Здатність до застосування знань про психологічні механізми навчання та виховання дитини задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості з порушеннями психофізичного розвитку.</p>
ФК.7	<p>Медико-біологічна компетентність (загальна та відповідно до нозології). Здатність до застосування професійних медико-біологічних знань і практичних умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту корекційного, навчально-реабілітаційного процесу відповідної освітньої галузі.</p> <p>Здатність оцінити структуру дефекту при психофізичних порушеннях (мовлення, інтелекту, функцій опорно-рухових та сенсорних систем); потенційні можливості розвитку різних сторін особистості кожної з категорії дітей з такими вадами; здатність оцінити клініко-фізіологічні особливості і закономірності фізичного і психічного розвитку дітей з мовленнєвими, сенсорним, інтелектуальними порушеннями.</p> <p>Складниками медико-біологічної компетентності є анатоμο-фізіологічна, генетична, неврологічна, клінічна, психопатологічна.</p>
ФК.8	<p>Корекційно-зорієнтована компетентність. Здатність виконувати корекційну навчально-виховну роботу з профілактики, подолання вад психофізичного розвитку дітей з психофізичними порушеннями (залежно від нозології) у навчально-виховному, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації навчально-виховної діяльності. Володіння засобами та методами корекції пізнавальних психічних процесів, мовлення, сенсорних порушень, порушень опорно-рухових функцій, емоційно-вольової сфери в процесі виховання дітей.</p> <p>Здатність корекційно спрямовувати діяльність дитячого колективу, в якому є</p>

дитина/діти з психофізичними порушеннями. Здатність організувати інклюзивний дитячий колектив, створювати в ньому умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої суспільної інтеграції. Здатність здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з інвалідністю в різних типах закладів підпорядкованих МОН, МООЗ, Мін. праці та соціальної політики.

7 - ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (ПРН)

ПРН 1	Знає сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, здатний застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.
ПРН 2	Володіє знаннями в галузі спеціальної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій;
ПРН 3	Знає сучасні методи діагностики психічного і фізичного розвитку дитини дошкільного і шкільного віку.
ПРН 4	Здатний планувати корекційно-педагогічний процес у загальноосвітніх закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.
ПРН 5	Здатний до застосування в освітньому процесі сучасних корекційно-педагогічних технологій.
ПРН 6	Володіє знаннями сучасної методики і освітніх технологій для забезпечення якості оволодіння навчальними досягненнями.
ПРН 7	Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
ПРН 8	Здатний організувати і проводити психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку.
ПРН 9	Здатний вирішувати питання, пов'язані з комплектуванням та організацією діяльності спеціальних навчально-виховних закладів, здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, інтелекту, зору, слуху, опорно-рухових функцій і проводити з ними навчальну, корекційно-педагогічну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходів.
ПРН 10	Здатний здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями психофізичного розвитку, планувати та проводити з ними корекційно-розвивальну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу.
ПРН 11	Здатний сприяти соціальній адаптації дітей з порушеннями психофізичного розвитку; готувати їх до суспільної та виробничої діяльності.
ПРН 12	Здатний організувати колектив дітей з порушеннями психофізичного розвитку та інтегрованого колективу.
ПРН 13	Здатний здійснювати педагогічний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку в ролі асистента вчителя інклюзивного класу.
ПРН 14	Здатний використовувати різноманітні методи та форми виховної роботи, прогресивні прийоми керівництва навчальною, трудовою та суспільною діяльністю учнів.

ПРН 15	Здатний використовувати сучасні технічні засоби навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку відповідно до нозології, спеціальну апаратуру, комп'ютерні програми та ін.
ПРН 16	Здатний співпрацювати з батьками дітей, особами, які їх замінюють, спеціалістами інших галузей (медиками, психологами, вчителями, вихователями).
ПРН 17	Здатний систематично підвищувати свою професійну компетентність.
ПРН 18	Здатний застосовувати найновіші досягнення в спеціальній освіті, здійснювати науково-дослідницьку та методичну діяльність;
ПРН 19	Здатний застосовувати методи діагностування досягнень учнів, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.
ПРН 20	Здатний забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів у корекційному навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.
ПРН 21	Дотримується у своїй діяльності сучасних принципів толерантності, діалогу і співробітництва.
ПРН 22	Володіти культурою спілкування, його формами, способами, вербальними і невербальними засобами.
ПРН 23	Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.
ПРН 24	Здатний створювати рівноправний і справедливий клімат у корекційно-педагогічному та інклюзивному середовищі.

8 — РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Кадрове забезпечення	<p>Підготовку за ОП здійснює випускова кафедра спеціальної педагогіки та інклюзії, до складу якої входять 5 НПП, з них 3 з наук.ст., вч.зв., 1 докт н., проф.</p> <p>Освітній процес за ОП здійснюють 44 викладача.</p> <p>82% науково-педагогічних працівників, задіяних до викладання дисциплін професійно-практичного циклу, мають наукові ступені та вчені звання за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» чи спорідненими спеціальностями.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Наявна матеріально-технічна база повністю дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу за ОП Спеціальна освіта.</p> <p>Загальна площа аудиторного фонду факультету складає (859,4)<u>1076,8</u> м²</p> <p>Забезпечення навч. приміщеннями ОП:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 лекційних прим. – 533,6 м²; - 6 прим. для пр.з, с/з. – 226 м²; - 10 спец.каб. та лаб. – 445,5 м²; - 4 комп. класи – 256,9 м². <p>30% аудиторій мають мультимедійне обладнання.</p> <p>Кількість ПК для студентів спеціальності становить - 39 одиниць.</p> <p>Усі навчальні аудиторії під'єднані до мережі Інтернет та локальної мережі університету.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення достатнє для забезпечення освітнього процесу за ОП.</p> <p><u>Усі дисципліни навчального плану ОП забезпечені на 100%:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – робочими навчальними програмами; – навчально-методичними комплексами (дисциплін);

- завданнями та методичними рекомендаціями до проведення лабораторних робіт;
- завданнями для організації самостійної роботи студентів;
- завданнями для проведення поточного та підсумкового контролю; –
- наскрізними та робочими програмами практичної підготовки,
- методичними вказівками та тематикою курсових робіт;
- матеріалами для проведення підсумкової атестації;
- підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками;
- фаховими виданнями.

Підтримується в актуальному стані:

- офіційний сайт ДДПУ - <http://ddpu.edu.ua>;
- інформаційний ресурс - офіційна сторінка факультету.
- діють точки бездротового доступу Інтернет;
- впроваджена система дистанційного навчання Moodle
- електронна бібліотека
- електронний архів-репозитарій.

9 - Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Передбачає можливість національної кредитної мобільності за деякими освітніми компонентами, що забезпечують набуття загальних або спеціальних (фахових) компетентностей.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх партнерських угод (договорів) про співробітництво між ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» та закладами вищої освіти зарубіжних країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	-

2. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «Спеціальна освіта» першого (бакалаврського) рівня

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
Загальна підготовка			
ОК 1	Українська мова (за професійним спрямуванням)	5	Залік /Екзамен
ОК 2	Історія України	4	Екзамен
ОК 3	Історія української культури	4	Екзамен
ОК 4	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	7	2 Екзамени
ОК 5	Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка)	6	Залік/екзамен
ОК 6	Інформаційні технології та технічні засоби корекційного навчання	3	Залік
ОК 7	Основи безпеки життєдіяльності та охорони праці	4	Екзамен
ОК 8	Основи медичних знань та цивільного захисту	3	Диф.залік
ОК 9	Фізичне виховання	-	Залік/диф.залік/
Фахова (професійно-практична) підготовка			
ОК 10	Педагогіка	5	Екзамен
ОК 11	Психологія	5	Екзамен
ОК 12	Основи генетики в дефектології	4	Екзамен
ОК 13	Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта» та педагогічна деонтологія і волонтерська діяльність	6	Екзамен
ОК 14	Анатомія, фізіологія, патологія з основами валеології	4	Екзамен
ОК 15	Невропатологія	4	Екзамен
ОК 16	Психопатологія	4	Екзамен
ОК 17	Клініка інтелектуальних порушень	4	Екзамен
ОК 18	Спеціальна психологія	7,5	залік/екзамен
ОК 19	Корекційна психопедагогіка (шкільна)	8	залік/екзамен
ОК 20	Історія корекційної психопедагогіки	4	Екзамен
ОК 21	Неврологічні основи логопедії, гігієна дітей та підлітків	4	Залік
ОК 22	Логопедія з практикумом	20	залік/екзамен/залік /екзамен/екзамен
ОК 23	Логоритміка	3	Залік

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
ОК 24	Спеціальна методика української мови та літератури	7,5	залік/екзамен
ОК 25	Спеціальна методика математики	8	залік/екзамен
ОК 26	Спеціальна методика історії України та курсу "Я у світі"	3	Залік
ОК 27	Спеціальна методика географії	3	Залік
ОК 28	Спеціальна методика природознавства та побутової фізики і хімії	3	Залік
ОК 29	Спеціальна методика соціально-побутового орієнтування	4	Екзамен
ОК 30	Формування діяльності дошкільників з порушеннями інтелектуального розвитку	3	Залік
ОК 31	Спеціальна методика трудового навчання	5	Залік
ОК 32	Спеціальна методика образотворчого мистецтва з основами артпедагогіки	6	Екзамен
ОК 33	Психологічна практика в закладах освіти	4,5	Захист
ОК 34	Педагогічна практика в молодших класах в якості вчителя	6	Захист
ОК 35	Педагогічна практика в спеціальній школі в якості вихователя	3	Захист
ОК 36	Логопедична практика у дошкільних закладах	4,5	Захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент		179	21/25
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
ЗА ВИБОРОМ СТУДЕНТА			
ВБ 1.1. ВБ 1.2.	Професійна та корпоративна етика, естетика Основи етики та естетики	3	Залік
ВБ 2.1. ВБ 2.2.	Правознавство Основи конституційного права		
ВБ 3.1. ВБ 3.2.	Основи інклюзивної освіти Корекційні технології інклюзивного навчання	4	Екзамен
ВБ 4.1. ВБ 4.2.	Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти Математичні методи в педагогічних дослідженнях		
ВБ 5.1. ВБ 5.2.	Менеджмент, маркетинг, економіка освіти Державна освітня політика	3	Залік
ВБ 6.1. ВБ 6.2.	Корекційна психопедагогіка (дошкільна) Дошкільна олігофренопедагогіка		

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк.контролю
ВБ 7.1. ВБ 7.2.	Спеціальна психодіагностика Відбір дітей у спеціальні освітні заклади	3	Залік
ВБ 8.1. ВБ 8.2.	Логопсихологія Психологія дитини з мовленнєвою патологією	5	Екзамен
ВБ 9.1. ВБ 9.2.	Основи наукових досліджень Психологічні основи вивчення дітей з порушеннями поведінки та комунікативної функції мовлення	3	Залік
ВБ 10.	Педагогічна практика в спеціальних дошкільних закладах	6	Захист
ВБ 11.1. ВБ 11.2.	Основи теорії і методики виховної роботи Особистісно-орієнтовний підхід у навчально-виховному процесі спеціальної школи	5	Екзамен
ВС 1.1. ВС 1.2.	Соціально-політичні студії Основи демократії	4	Залік
ВС 2.1. ВС 2.2.	Основи економічної теорії Державне регулювання в економіці	3	Залік
ВС 3.1. ВС 3.2.	Мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення Розвиток зв'язного мовлення дітей з ТПМ	5	Екзамен
ВС 4.1.	Пропедевтична волонтерська практика	3	
ВС 5.1. ВС 5.2.	Психологія мовлення Сучасні вимоги до діагностики складних видів мовленнєвої патології	3	Екзамен
Загальний обсяг вибіркового компонента:		61	8/6
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	30/30

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Підсумкова атестація випускників освітньої програми «Спеціальна освіта» першого (бакалаврського) рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта проводиться у формі кваліфікаційних іспитів: 1) Спеціальна педагогіка та психологія; 2) Теоретичні та методичні основи виховання дітей з різними нозологіями.

Комплексні кваліфікаційні екзамени передбачають перевірку досягнень результатів навчання, визначених Стандартом та цією Освітньою програмою

Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня БАКАЛАВРА із присвоєнням кваліфікації. Атестація здійснюється відкрито і публічно.